

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 21. november 2018
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Malene Lejbach
Sagsnr.: 2018-709-0138
Dok.: 902711

KOMMENTERET OVERSIGT

over

høringssvar om forslag til lov om ændring af lov om indsamling m.v. og lov om fonde og visse foreninger (Indsamlinger blandt juridiske personer, testamentariske dispositioner m.v.)

1. Høringen

Et udkast til lovforslagets § 1 om ændring af lov om indsamling m.v. har været sendt i høring i perioden fra den 29. juni 2018 til den 20. august 2018, og et udkast til lovforslagets § 2 om ændring af lov om fonde og visse foreninger har været sendt i høring i perioden fra den 26. juni 2018 til den 20. august 2018. Der er efterfølgende foretaget en sammenskrivning af de to lovdokumenter, hvor der er taget højde for en række af de bemærkninger, der blev afgivet i forbindelse med høringen.

Et udkast til det sammenskrevne lovforslag har i perioden fra den 10. oktober til 31. oktober 2018 været sendt i fornyet høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Aarhus Retshjælp, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Universitet (Juridisk Institut), Advokatrådet, Akademikerne, Alzheimerforeningen, Amnesty International Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, BetterNow, Børnecancerfonden, Børnenes Kontor, Børns Vilkår, Care Danmark, Caremaker, Centralmissionen, Copenhagen Business School (Juridisk Institut), Danmarks-samfundet, Danmarks Idrætsforbund (DIF), Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Flygtning-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

gehjælp, Dansk Folkehjælp, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Revisorforening, Danske Sømands- og Udlandskirker (DSUK), Danske Advokater, Danske Boligadvokater, Danske Regioner, Datatilsynet, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Dommerforening, De samvirkende menighedsplejer, DGI, Digitaliseringsstyrelsen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Ejendomsforeningen Danmark, Ejendomsmæglerens Landsorganisation, Finans Danmark, Finans og Leasing, Folkekirkens Nødhjælp, Forbrugerklagenævnet, Forbrugerrådet Tænk, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Forsikring & Pension, Frelsens Hær, FSR – danske revisorer, Gigtforeningen Grænsforeningen, Grønlands Selvstyre via Rigsombudsmanden i Grønland, Hjerteforeningen, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, Håndværksrådet, Indsamlingsnævnet, Indsamlingsorganisationernes Brancheorganisation ISOBRO, IT-branchen, Kirkens Korshær, Kommunernes Landsforening (KL), Københavns Retshjælp, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen Evnesvages vel (Landsforeningen LEV), Landsforeningen for sukkersyge (Diabetesforeningen), Landsforeningen til kræftens bekæmpelse (Kræftens Bekæmpelse), Landsorganisationen i Danmark, Landsorganisationen Red Barnet (Red Barnet), Ledernes Hovedorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Læger uden Grænser (MSF), Mellemløst Samvirke, Oxfam IBIS, Realkreditrådet, Røde Kors, Rådet for Socialt Udsatte, Scleroseforeningen, SOS Børnebyerne, Spillemyndigheden, Syddansk Universitet (Juridisk Institut) og Ældre Sagen.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, BetterNow, Danmarks Idrætsforbund (DIF), Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Danske Advokater, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Finans Danmark, Forbrugerrådet Tænk, FSR – danske revisorer, Gigtforeningen, Grønlands Selvstyre (Departementet for Sociale Anliggender og Justitsvæsen), Indsamlingsnævnet, Indsamlingsorganisationernes Brancheorganisation (ISOBRO), Indsamlingsnævnet, Kommunernes Landsforening (KL), Kræftens Bekæmpelse, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Ledernes Hovedorganisation, Læger uden Grænser, Røde Kors, SOS Børnebyerne, Spillemyndigheden og Ældre Sagen.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar. Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i *kursiv*.

Høringssvar afgivet i forbindelse med den oprindelige høring over de to separate lovudkast er alene taget med i den kommenterede høringsoversigt, i det omfang de er relevante for det sammenskrevne lovudkast.

Der er i det sammenskrevne lovforslag, som blev sendt i fornyet høring, taget højde for bemærkninger fra Forbrugerrådet Tænk, Indsamlingsnævnet og Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet) afgivet i forbindelse med høringen over de to separate lovudkast, hvorfor høringssvarene ikke er medtaget i denne høringsoversigt.

2. Høringssvarene

2.1. Generelt til lovforslaget

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Gigtforeningen, Grønlands Selvstyre (Departementet for Sociale Anliggender og Justitsvæsen), Kommunernes Landsforening (KL), Ledernes Hovedorganisation, Spillemyndigheden og Ældre Sagen har ikke haft bemærkninger til udkastet til lovforslaget.

Dansk Erhverv, Finans Danmark, Indsamlingsorganisationernes Brancheorganisation (ISOBRO), Kræftens Bekæmpelse og Røde Kors støtter generelt lovforslagets formål om at styrke kontrollen med indsamlinger.

Dansk Erhverv, ISOBRO og Røde Kors bakker op om forslaget om at opheve den generelle undtagelse for indsamlinger foretaget blandt juridiske personer og støtter, at indsamlere og almennyttige organisationer mv., der allerede er omfattet af indsamlingslovens regler, herunder af Indsamlingsnævnets tilsyn og kontrol, fortsat vil kunne foretage indsamling ved telefonisk henvendelse blandt juridiske personer.

Danmarks Idrætsforbund (DIF) noterer sig med glæde, at Justitsministeriet i forbindelse med lovforslaget har taget særligt hensyn til de lokale idrætsforeningers forhold, og at det fortsat vil være muligt for f.eks. lokale idrætsforeninger uden tilladelse at samle ind til fordel for foreningen blandt juridiske personer, herunder medlemmer mv., der har en særlig tilknytning til foreningen.

Indsamlingsnævnet tiltræder generelt de foreslåede ændringer af indsamlingsloven, og **Forbrugerrådet Tænk** tilslutter sig fuldt ud Indsamlingsnævnets høringssvar.

Dansk Erhverv, Danske Advokater, FSR – danske revisorer, ISOBRO og **SOS Børnebyerne** hilser forslaget til ændring af fondsloven velkomment og finder det positivt, at en fonds bestyrelse får valgfrihed til at bestemme, hvordan aktiver, som senere tilfalder fonden som arv eller gave, skal anvendes.

Læger uden Grænser og **SOS Børnebyerne** peger på, at særligt almenvælgørende fonde har betydelige midler bundet i kapitalen, som de ikke kan bruge på fondens velgørende formål.

Dansk Erhverv, ISOBRO, Læger uden Grænser og SOS Børnebyerne bemærker desuden, at arveladere (og deres professionelle rådgivere) ikke er opmærksomme på den nugældende regel om, at testerede aktiver kun må anvendes til uddeling, hvis arvelader har skrevet i testamentet, at aktiverne skal anvendes til uddeling. Ligeledes bemærker Dansk Erhverv, at reglen er vanskelig at forstå for både arvelader og rådgiver.

Justitsministeriet noterer sig høringsparternes generelle opbakning til lovforslaget.

2.2. Overgang fra anmeldelsesordning til tilladelsesordning

Dansk Erhverv og **ISOBRO** bakker op om forslaget om at ændre den gældende anmeldelsesordning til en tilladelsesordning

DIF stiller spørgsmål ved, om Indsamlingsnævnet kan sikre en tilstrækkelig hurtig behandling af en ansøgning om tilladelse til at foretage indsamling.

Efter de gældende regler skal en anmeldelse om indsamling indgives skriftligt eller elektronisk til Indsamlingsnævnet senest to uger før iværksættelse af indsamlingen.

Forslaget indebærer, at den gældende anmeldelsesordning ændres til en tilladelsesordning. Baggrunden for forslaget er som anført i bemærkningerne, jf. pkt. 2.2.1, at det ifølge Indsamlingsnævnet alene formodes at være 20-25

pct. af de indsamlinger, der efter indsamlingsloven skal anmeldes til Indsamplingsnævnet, der bliver det. Det betyder, at borgerne ikke i tilstrækkelig grad har sikkerhed for, at de indsamlede midler bliver brugt til det formål, der er angivet for indsamlingen. Hertil kommer, at den gældende anmeldelsesordning har store ligheder med en tilladelsesordning, og det forventes derfor at være nemmere for mange indsamlere at forstå, hvis anmeldelsesordningen ændres til en tilladelsesordning.

Som det fremgår af pkt. 2.2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, forudsættes det, at Indsamplingsnævnet – som det er tilfældet i dag – kan foretage sagsbehandlingen inden for to uger fra modtagelsen af en ansøgning om tilladelse, uanset at det forventes, at der vil ske en stigning i antallet af ansøgninger i forhold til antallet af anmeldelser.

2.3. Pligt for indehavere af en indsamlingsplatform til at sikre, at der foreligger tilladelse fra Indsamplingsnævnet

2.3.1. Forslagets afgrænsning

BetterNow er positivt indstillet over for lovforslaget og oplyser, at de allerede i dag kontrollerer, om en indsamling er anmeldt til Indsamplingsnævnet, før den oprettes på platformen. Det oplyses endvidere, at størstedelen af de indsamlere, der opretter en indsamling på platformen, er organisationer, der allerede er godkendt af skatteministeren. BetterNow anfører imidlertid, at de ikke kontrollerer, om anmeldelsen er udløbet, og at deres fortolkning af lovforslaget er, at de risikerer at ifalde bødestraf, hvis de ikke fremover gør dette.

ISOBRO bifalder forslaget og anfører, at det i sagens natur også må omfatte Facebook for så vidt angår de indsamlere, der anvender Facebooks fundraising-side. ISOBRO er imidlertid af den opfattelse, at Facebook ikke har mulighed for at sikre et sådant platformansvar for indsamlinger, der ikke anvender f.eks. Facebook Fundraiser, og at Instagram, LinkedIn m.fl. heller ikke har mulighed herfor, da disse platforme ikke stiller lignende indsamlingsværktøjer til rådighed.

Røde Kors støtter forslaget om at sikre, at også indsamlinger oprettet gennem en indsamlingsplatform skal foretages i overensstemmelse med indsamplingsloven, men ser praktiske udfordringer med implementeringen af loven, idet mange indsamlingsplatforme er transnationale og ofte globale, herunder Facebook. Det er ifølge Røde Kors uklart, hvordan Facebook skal

opfylde den foreslåede forpligtelse. Røde Kors anfører, at det er afgørende for Røde Kors, at organisationen kan have indsamlinger på de platforme, hvor deres bidragsydere befinder sig.

Kræftens Bekæmpelse tilslutter sig forslaget, men peger på, at kravet om tilladelse til oprettelse af en indsamling på en platform alene bør gælde i de tilfælde, hvor indsamlerens formål med indsamlingen ikke er dækket ind af f.eks. Kræftens Bekæmpelses stående indsamlingstilladelse.

Som anført i pkt. 2.4.2 i bemærkningerne til lovforslaget indebærer forslaget, at indehaveren af en indsamlingsplatform pålægges en strafbelagt pligt til at sikre, at Indsamlingsnævnet har givet tilladelse til en indsamling, der oprettes på indsamlingsplatformen, eller at den organisation, der foretager indsamlingen, er omfattet af lovens § 4, stk. 1, om bl.a. almennyttige og almenvelgørende organisationer.

Det er alene indsamlingsplatforme, der faciliterer indsamlinger, herunder ved at stille et særligt indsamlingsværktøj til rådighed, der er omfattet af pligten.

Som det endvidere fremgår af pkt. 2.4.1.1 i bemærkningerne til lovforslaget, kan en indsamlingsplatform allerede i dag efter omstændighederne ifalde et ansvar for medvirken efter straffelovens § 23, hvis indsamlingsplatformen faciliterer indsamlinger, som ikke er anmeldt til Indsamlingsnævnet. Med forslaget fremgår det nu direkte af indsamlingsloven, at en indehaver af en indsamlingsplatform har pligt til at sikre, at en indsamling først oprettes på indsamlingsplatformen, når Indsamlingsnævnet har givet tilladelse til indsamlingen, eller at indsamlingen foretages af en organisation omfattet af indsamlingslovens § 4, stk. 1.

Som det fremgår af pkt. 2.4.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, kan en indsamlingsplatform opfylde sin forpligtelse ved f.eks. at stille krav om, at en indsamler i forbindelse med oprettelse af en indsamling på platformen skal fremsende en kopi af sin tilladelse til indsamlingen fra Indsamlingsnævnet. Pligten vil endvidere kunne opfyldes ved, at en indsamler ved oprettelse af en indsamling på indsamlingsplatformen skal angive et link til Indsamlingsnævnets hjemmeside med fortegnelsen over indsamlinger, som har fået tilladelse fra nævnet. Indsamlingsplatformen vil herefter skulle påse, at indsamlingen fremgår af listen.

Det bemærkes i den forbindelse, at Indsamlingsnævnet fører en offentligt tilgængelig fortegnelse over bl.a. anmeldte indsamlinger og de organisatio-

ner, der er omfattet af § 4, stk. 1. Det fremgår af fortegnelsen bl.a., på hvilken måde der foretages indsamling, herunder om det sker via en indsamlingsplatform. En organisation omfattet af indsamlingslovens § 4, stk. 1, skal meddele Indsamlingsnævnet, hvis skatteministerens godkendelse efter ligningslovens § 8 A eller § 12, stk. 3, bortfalder. Herefter vil organisationen skulle fjernes fra nævnets fortegnelse.

Justitsministeriet kan endvidere oplyse, at det er en forudsætning for, at der er dansk straffemyndighed i sager om udenlandske platforme uden stedlig tilknytning til Danmark, at den strafbare handling har virkning i Danmark, og at platformen har forsæt til, at den strafbare handling har virkning i Danmark. Der vil i denne situation efter omstændighederne være dansk straffemyndighed efter straffelovens § 9, stk. 2, jf. § 6. Derudover skal lovovertrædelser, der vedrører tekst, lyd eller billedmateriale mv., som ved handlinger i udlandet er gjort alment tilgængeligt her i landet gennem internettet eller et lignende system til spredning af information, have en særlig relation her til landet, for at der er dansk straffemyndighed, jf. straffelovens § 9 a.

Det vil således bero på en konkret vurdering, om indehaveren af en indsamlingsplatform vil kunne straffes for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse om pligt for indehaveren af en indsamlingsplatform til at sikre, at Indsamlingsnævnet har givet tilladelse til en indsamling, der oprettes på platformen, eller at den organisation, der foretager indsamlingen, er omfattet af lovens § 4, stk. 1.

Justitsministeriet bemærker endelig, at lovforslaget ikke ændrer på de gældende regler for, hvem der har pligt til at anmelde en indsamling, som med lovforslaget foreslås ændret til et krav om tilladelse. Kravet om tilladelse gælder således også, selv om formålet med indsamlingen er at støtte f.eks. en almenvelgørende organisation, som er omfattet af indsamlingslovens § 4, stk. 1, når indsamlingen foretages af en anden end organisationen selv. Indsamleren er også underlagt kravet om efterfølgende indsendelse af regnskab til nævnet, jf. lovens § 3, stk. 2. Formålet med indsamlingen er således ikke afgørende for, om der skal søges om tilladelse.

Hvis en indsamling foretages via en indsamlingsplatform, er det som udgangspunkt den, der opretter indsamlingen, der skal søge Indsamlingsnævnet om tilladelse efter indsamlingslovens § 3, stk. 1, eller orientere om indsamlingen efter lovens § 4, stk. 1.

En indsamler omfattet af lovens § 3, stk. 1, og en organisation omfattet af lovens § 4, stk. 1, kan imidlertid indgå en aftale med en indsamlingsplatform om at give privatpersoner mulighed for at oprette indsamlinger til fordel for indsamleren eller organisationen, hvorefter de indsamlede midler overføres direkte fra indsamlingsplatformen til den indsamler eller organisation, som der samles ind til fordel for. I sådanne tilfælde vil pligten til at søge om tilladelse eller orientere Indsamlingsnævnet om indsamlingen som udgangspunkt påhvile indsamleren henholdsvis organisationen. Det vil imidlertid bero på en konkret vurdering af bl.a. aftalen mellem indsamleren henholdsvis organisationen og indsamlingsplatformen, hvem pligten til at indhente tilladelse påhviler.

2.3.2. Overvågning og blokering af hjemmesider

BetterNow anfører, at det er deres klare indtryk, at langt de fleste uregistrerede danske indsamlinger foregår på udenlandske platforme, og at dette er stærkt konkurrenceforvridende i forhold til danske virksomheder. Det anbefales i den forbindelse, at der indføres overvågning af udenlandske platforme, og at der gives mulighed for at lukke eller spærre adgangen til indsamlingsplatforme, som gentagne gange idømmes bøder for overtrædelse af reglerne om indsamling.

Kræftens Bekæmpelse anbefaler, at Indsamlingsnævnet ud over den nuværende mulighed for politianmeldelse fremover også får adgang til at lukke en hjemmeside, hvis hjemmesiden anvendes til ulovlige indsamlingsformål.

Som anført under pkt. 1 i lovforslagets almindelige bemærkninger indebærer lovforslaget, at den gældende anmeldelsesordning ændres til en tilladelsesordning, således at der fremover stilles krav om, at Indsamlingsnævnet skal give tilladelse, før en indsamling kan iværksættes. Formålet hermed er at sikre, at alle indsamlinger i højere grad bliver registreret hos Indsamlingsnævnet og dermed undergives nævnets tilsyn og kontrol.

Indsamlingsnævnet fører tilsyn med, at indsamlinger foretages i overensstemmelse med loven, herunder med, at indsamlede midler anvendes i overensstemmelse med det formål, der er angivet i ansøgningen, og at formålet er lovligt. Hvis Indsamlingsnævnet får mistanke om, at indsamlede midler skal gå til et ulovligt formål, vil nævnet skulle anmelde forholdet til politiet. Indsamlingsnævnets sekretariat har oplyst, at sekretariatet fører et risikobaseret tilsyn på området. Sekretariatet kan endvidere af borgere eller via medierne blive gjort bekendt med indsamlinger, der ikke er anmeldt, men

sekretariatet kan også tage sager op af egen drift. Der er på nuværende tidspunkt ikke et automatisk system til at overvåge indsamlingsplatforme. Det gælder såvel danske som udenlandske indsamlingsplatforme.

Justitsministeriet kan i øvrigt oplyse, at der ved lov nr. 674 af 8. juni 2017 (Blokering af hjemmesider og stop af offentlige ydelser til fremmedkrigere) blev indsat en bestemmelse i retsplejeloven om blokering af hjemmesider inden for strafferetsplejen. Bestemmelsen trådte i kraft den 10. juni 2017.

Efter retsplejelovens § 791 d, stk. 1, kan der ske blokering af en hjemmeside, hvis der er grund til at antage, at der fra hjemmesiden begås en overtrædelse af straffelovens §§ 114-114 i (om bl.a. terrorisme, herunder udbredelse af terrorpropaganda), 119 eller 119 a (om trusler mod samt chikane af offentligt ansatte og personer i offentligt hverv).

Bestemmelsen om blokering af hjemmesider i retsplejelovens § 791 d har således et begrænset anvendelsesområde og kan ikke i almindelighed anvendes til at blokere hjemmesider, der anvendes til ulovlige indsamlinger.

Det blev i forbindelse med vedtagelsen af retsplejelovens § 791, stk. 1, forudsat, at Justitsministeriet vil foretage en evaluering af erfaringerne med retsplejelovens § 791 d, som tilstræbes at blive gennemført 3 år efter lovens ikrafttræden.

Justitsministeriet finder på den baggrund på nuværende tidspunkt ikke anledning til at foreslå regler om blokering af hjemmesider, der anvendes til ulovlige indsamlinger.

2.4. Ændring af navnet på indsamlingen ved risiko for forveksling

Dansk Erhverv, ISOBRO, Kræftens Bekæmpelse og Røde Kors støtter forslaget om, at Indsamlingsnævnet skal kunne pålægge en indsamler at ændre navnet på sin indsamling eller på indsamleren bag med henblik på at minimere risikoen for forveksling.

Røde Kors bemærker dog, at mange indsamlinger vil have enslydende navne, når der samles ind i forbindelse med en større katastrofe, fordi der er et begrænset antal naturligt sigende navne. Det foreslås derfor, at Indsamlingsnævnet i de situationer skal tillægge navnet på personen bag indsamlingen større værdi, idet dette anses for at være den største kilde til misbrug og forveksling.

Som anført i pkt. 2.5.2 i bemærkningerne til lovforslaget er det Justitsministeriets opfattelse, at en indsamler ikke skal kunne lukrere på en veletableret og velrenommeret indsamlers gode ry ved at anvende et navn, der for den almindelige borger let kan forveksles hermed. Det foreslås derfor at give Indsamlingsnævnet hjemmel til at træffe afgørelse om, at en indsamler skal ændre navnet på indsamlingen eller angive et andet navn på indsamleren bag, hvis navnet giver anledning til forveksling med en allerede eksisterende indsamling.

Justitsministeriet bemærker, at lovforslaget forudsætter, at Indsamlingsnævnet foretager en konkret vurdering af, om der i det enkelte tilfælde anvendes et navn til en indsamling, som let kan forveksles med en allerede eksisterende velkendt indsamling, og som derfor kan give bidragsyderne anledning til at tro, at deres bidrag går til den allerede eksisterende velkendte indsamling.

2.5. Ændring af reglerne for fondes adgang til uddeling af arv og gave

2.5.1. Om overgangsbestemmelsen

Dansk Erhverv, ISOBRO, Læger uden Grænser og SOS Børnebyerne bemærker, at de hensyn, der ligger bag lovforslaget, også gør sig gældende for aktiver, der allerede på ikrafttrædelsestidspunktet er tilfaldet en fond som arv eller gave og således ikke umiddelbart kan anvendes til uddeling uden fondsmyndighedens samtykke.

Dansk Erhverv foreslår i den forbindelse, at der i lovforslaget gives mulighed for, at aktiver, der på ikrafttrædelsestidspunktet er tilfaldet en fond som arv eller gave, ved generel bestemmelse eller ved individuel stillingtagen kan anvendes til uddeling.

SOS Børnebyerne bemærker i den forbindelse også, at behandlingstiden for et dødsbo typisk er 6-12 måneder fra arveladers død. Det indebærer, at fonde i en periode efter lovens ikrafttræden fortsat vil modtage arv, som fondene ikke kan uddele uden fondsmyndighedens samtykke, fordi arven stammer fra en arvelader, der er afgået ved døden før lovens ikrafttræden, men hvor dødsboet først afsluttes efter lovens ikrafttræden.

SOS Børnebyerne foreslår på den baggrund, at lovforslaget tillægges tilbagevirkende kraft, således at de foreslåede regler finder anvendelse på arv,

som en fond modtager efter lovens ikrafttræden, uanset om arvelader er afgået ved døden før lovens ikrafttræden.

FSR – danske revisorer finder derimod, at lovforslaget ikke bør have virkning for testamenter, der er oprettet før lovens ikrafttræden. FSR – danske revisorer bemærker i den forbindelse, at der vil kunne opstå situationer, hvor testamenter ikke – eller kun vanskeligt – kan ændres, f.eks. fordi arvelader er dement, eller der er tale om et gensidigt testamente, hvor den ene arvelader er afgået ved døden.

ISOBRO og SOS Børnebyerne tilskynder til, at fondsmyndigheden fremover vil være mindre restriktiv i behandlingen af ansøgninger fra fonde om uddeling af kapitalaktiver. SOS Børnebyerne foreslår, at dette anføres i lovforslagets specielle bemærkninger.

Med lovforslaget får en fonds bestyrelse valgfrihed til at bestemme, om aktiver, der tilfalder fonden som arv eller gave, skal anvendes til uddeling eller henlægges til fondens formue, medmindre arvelader eller gavegiver har truffet bestemmelse herom. Loven finder ikke anvendelse på aktiver, som fonden har modtaget i gave før lovens ikrafttræden eller har arvet fra en arvelader, der er afgået ved døden før lovens ikrafttræden, jf. lovforslagets § 3, stk. 4. For sådanne aktiver finder de hidtil gældende regler fortsat anvendelse.

Justitsministeriet finder det betænkeligt at tillægge lovforslaget tilbagevirkende kraft. Baggrunden herfor er bl.a., at arvelader skal have mulighed for at indrette sig på den nye retstilstand – ved at ændre testamentet – hvis den pågældende har haft en forventning om, at aktivet ville tilgå fondens formue. En arvelader, der er afgået ved døden før lovens ikrafttræden, vil selvsagt ikke have en sådan mulighed.

For så vidt angår en længstlevende ægtefælles testationskompetence i forhold til et fælles testamente bemærkes i øvrigt, at de almindelige regler i arvelovens §§ 81-82, som ikke foreslås ændret, gælder. Det gælder også, hvor det fælles testamente er oprettet – og førstafdøde ægtefælle er død – før den nye bestemmelse i lovforslagets § 2 træder i kraft. Det følger i den forbindelse af arvelovens § 81, at hvis ægtefæller ved en fælles testamentarisk disposition har truffet bestemmelse om, hvordan arven skal fordeles ved længstlevendes død, er udgangspunktet, at den længstlevende ægtefælle fortsat frit ved testamente kan råde over friarv i boet efter længstlevende,

bortset f.eks. fra nærmere angivne undtagelser om livsarvinger, jf. lovens §§ 81-82.

Det bemærkes endelig, at de hidtil gældende regler finder anvendelse for aktiver, der er tilfaldet fonden som arv eller gave før lovens ikrafttræden. Det indebærer, at en fonds bestyrelse kun med fondsmyndighedens samtykke kan uddele aktiver, der er tilfaldet fonden som arv eller gave, medmindre arvelader eller gavegiver har bestemt, at aktiverne skal anvendes til uddeling, jf. fondslovens § 9, stk. 1, nr. 2. I forhold til gaver kan fondsbestyrelsen dog uden fondsmyndighedens samtykke uddele aktiver, der er tilfaldet fonden som gave, hvis gaven udgør et ubetydeligt beløb efter fondens forhold, og det klart må antages at have været gavegivers ønske, at gaven skal anvendes til uddeling, jf. fondslovens § 9, stk. 2.

Der er således allerede i dag mulighed for – med fondsmyndighedens samtykke – at uddele kapitalaktiver. Fondsmyndighedens praksis på området er restriktiv. Justitsministeriet finder det imidlertid betænkeligt ved lov at ændre fondsmyndighedens praksis for behandling af ansøgninger fra fonde om uddeling af aktiver, der allerede før lovens ikrafttræden er tilfaldet fonden som arv eller gave.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i lovforslaget almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 3.

2.6. Øvrige forslag

2.6.1. Opmærksomhed omkring risikoen for hvidvask og terrorfinansiering

Finans Danmark opfordrer til, at Indsamlingsnævnet er særligt opmærksom på risikoen for hvidvask og terrorfinansiering i forbindelse med udstedelse af en tilladelse til indsamling.

Indsamlingsnævnets sekretariat har oplyst, at sekretariatet er opmærksom på risikoen for hvidvask og terrorfinansiering i forbindelse med modtagelsen af en anmeldelse og navnlig ved den efterfølgende kontrol af indsamlingsregnskabet.

2.6.2. Bedre information og kommunikation på Indsamlingsnævnets hjemmeside

BetterNow fremsætter et stærkt ønske om et bedre informationsniveau om indsamlinger på Indsamlingsnævnets hjemmeside, herunder at der stilles en online database til rådighed, hvor der som minimum kan søges og filtreres på start- og udløbsdato for tilladelsen samt navn på initiativtager eller CVR-nummer på en organisation.

Dansk Erhverv bemærker, at det er afgørende for små og mellemstore virksomheder, at man nemt og overskueligt på samme sted kan se, hvorvidt en indsamling er godkendt, eller om organisationen er godkendt af skatteministeren efter ligningslovens § 8 A eller § 12, stk. 3.

ISOBRO anfører, at mange af de situationer, der opstår, hvor eksempelvis en lille virksomhed kommer til at støtte en ulovlig indsamling, skyldes manglende information og manglende adgang til information om lovlige indsamlinger. ISOBRO foreslår derfor, at der ses nærmere på, hvordan man kan lette adgangen til den nødvendige information.

Indsamlingsnævnets sekretariat har oplyst, at anmeldte § 3-indsamlinger og orienteringer fra § 4-organisationer (der er godkendt af skatteministeren) fremgår af en alfabetisk liste på Indsamlingsnævnets hjemmeside. Hjemmesiden giver imidlertid ikke mulighed for, at man særskilt kan søge på udløbstid for indsamlingen eller på, hvilke indsamlinger der er aktive, men oplysning herom fremgår – sammen med andre oplysninger om formål og løbetid mv. – ved opslag på hver enkelt indsamling. Som et led i kontrollen af, at de indsamlede midler anvendes i overensstemmelse med formålet med indsamlingen, offentliggør sekretariatet desuden indsamlingernes regnskaber på hjemmesiden. For tiden arbejder sekretariatet på at forbedre brugervenligheden ved at samle disse to lister over henholdsvis indsamlinger og indsendte regnskaber, så de er tilgængelige samme sted på hjemmesiden.

2.6.3. Gave ved medlemshvervning

ISOBRO bemærker, at indsamlingslovens regler ikke er til hinder for medlemshvervning ved personlig eller telefonisk henvendelse, hvis der er tale om et reelt medlemskab, hvor medlemmet for sit kontingent modtager en modydelse fra organisationen, men at det bør overvejes, om det bør gøres lovligt, at der indgås aftale om en egentlig gavedonation i forbindelse med, at der tegnes et medlemskab.

Der gælder efter indsamlingslovens § 6, stk. 1, et generelt forbud mod gadeindsamlinger. Medlemshvervning er derimod ikke reguleret af indsamlingsloven. Det fremgår af pkt. 6.10 i betænkning nr. 1532/2012 om indsamlinger, at Udvalget om revision af reglerne om offentlige indsamlinger (herafter udvalget) i forbindelse med revisionen af indsamlingsloven ifølge udvalgets kommissorium bl.a. skulle overveje, om der kunne være anledning til at ændre den daværende afgrænsning mellem lovlig medlemshvervning og den ulovlige gadehvervning. Udvalget fandt i den forbindelse ikke grundlag for at udvide adgangen til at hverve medlemmer, således at hvervning af medlemmer på gaden eller ved telefonisk henvendelse også kan omfatte opfordring til at give (yderligere) bidrag. En sådan udvidelse ville efter udvalgets opfattelse reelt betyde en afskaffelse af forbuddet mod gadeindsamlinger, idet der ville kunne rettes personlig henvendelse til folk på gaden eller pr. telefon med opfordring til at yde bidrag, så længe det sker i forbindelse med et forsøg på at hverve medlemmer til en forening.

Der foreligger efter Justitsministeriets opfattelse ikke særlige hensyn, der taler for at gøre det lovligt i forbindelse med medlemshvervning at rette henvendelse med opfordring til at yde bidrag. Baggrunden herfor er, at det vil indebære en risiko for omgåelse af forbuddet mod gadeindsamling, som har til formål at beskytte befolkningen mod de gener, der kan være forbundet med at blive opsøgt på offentlige steder med opfordring til at yde bidrag til forskellige formål.

2.6.4. Konkret fastsættelse af størrelsen af betalingen i forbindelse med en indsamling

DIF foreslår, at betalingen i forbindelse med indgivelse af en ansøgning om tilladelse til indsamling fastsættes ud fra indsamlingens størrelse, således at der betales et mindre gebyr for små indsamlinger i forhold til landsdækkende indsamlinger.

Efter indsamlingslovens § 14, stk. 1, skal der i forbindelse med en indsamling betales et nærmere angivet beløb afhængigt af, hvilken type indsamling der er tale om. Beløbene reguleres årligt. For eksempel skal der betales 1.100 kr. (2018-niveau) i forbindelse med indgivelse af anmeldelse om indsamling, mens der skal betales 6.400 kr. (2018-niveau) i forbindelse med indgivelse af ansøgning om landsdækkende gadeindsamling.

Betalingsordningen blev indført med henblik på at finansiere en del af omkostningerne forbundet med driften af Indsamlingsnævnets Sekretariat. Beløbene varierer som anført afhængigt af, hvilken type indsamling der er tale om, og der sondres således allerede efter de gældende regler mellem, om der er tale om eksempelvis en almindelig indsamling eller en landsdækkende hus- eller gadeindsamling.

Det bemærkes, at der efter indsamlingsbekendtgørelsens § 7, stk. 2, 2. pkt., kan anvendes et rimeligt beløb af de indsamlede midler til dækning af omkostninger i forbindelse med indsamlingen, herunder til betaling for indsamlingen. Det fremgår af Indsamlingsnævnets evaluering, at nævnet generelt anser det for acceptabelt, hvis der anvendes maksimalt 1/3 af de indsamlede midler til administration, men at det beror på en konkret vurdering.

Justitsministeriet finder på den baggrund ikke grundlag for at ændre betalingsordningen.

2.6.5. Fondsmyndighedens praksis for at give samtykke

Dansk Erhverv anfører, at beskrivelsen af fondsmyndighedens eksisterende praksis som værende *restriktiv* lægger op til en unødvendig og uhenigtsmæssig stramning af muligheden for at bringe arv eller gaver til fonde mv. i anvendelse til de formål, der reelt er tiltænkt fra arveladers eller gavegivers side.

Af lovforslagets bemærkninger til § 2 fremgår, at fondsmyndigheden fremover, ligesom det er tilfældet i dag, efter ansøgning i særlige tilfælde kan give fondsbestyrelsen tilladelse til anden anvendelse, selv om arvelader eller gavegiver udtrykkeligt har angivet, hvad arven eller gaven skal anvendes til. Ligeledes fremgår det, at fondsmyndighedens praksis på området, der ikke forudsættes ændret med lovforslaget, er restriktiv.

Der lægges med lovforslaget således ikke op til at ændre praksis på området i de tilfælde, hvor arvelader eller gavegiver udtrykkeligt har angivet, hvad arven eller gaven skal anvendes til. Efter Justitsministeriets opfattelse bør praksis i sådanne tilfælde også fremover være restriktiv.

2.6.6. Fondsmyndighedens frist for at træffe beslutning samt uddeling af en del af en modtaget gave

FSR – danske revisorer bemærker, at en fonds bestyrelse i praksis vil bestemme, om et aktiv, der er tilfaldet fonden som arv eller gave, skal anvendes til uddeling eller henlægges til fondens formue senest i forbindelse med udarbejdelse af årsregnskabet. FSR – danske revisorer foreslår på den baggrund, at fondsbestyrelsens frist for at træffe beslutning skal være ved regnskabsafleggelsen og ikke, som det er tilfældet i lovudkastets § 2, nr. 3, 6 måneder efter afslutningen af det regnskabsår, hvori arven eller gaven er modtaget.

FSR – danske revisorer foreslår endvidere, at det i lovforslaget præciseres, at bestyrelsen i en familiefond kan beslutte kun at uddele den del af en modtaget gave, som fonden ikke skal betale skat af.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse om fondsbestyrelsens frist for at træffe beslutning er at undgå situationer, hvor der i længere tid er usikkerhed om, hvorvidt et aktiv, der er tilfaldet en fond som arv eller gave, skal anvendes til uddeling eller henlægges til fondens formue. Justitsministeriet er enig med FSR – danske revisorer i, at en fonds bestyrelse i praksis vil træffe beslutning om et aktivs anvendelse i forbindelse med udarbejdelse af årsregnskabet, fordi fondsbestyrelsen i regnskabet skal angive fondens bundne og frie aktiver. På den baggrund er lovforslaget justeret i overensstemmelse med FSR – danske revisorerers forslag.

Justitsministeriet er endvidere enig i, at det i lovforslagets bemærkninger bør præciseres, at bestyrelsen i en familiefond – med den foreslåede ændring – kan beslutte kun at uddele den del af en modtaget gave, som fonden ikke skal betale skat af, jf. lovforslagets bemærkninger til § 2, nr. 3.

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til det lovudkast, der blev sendt i høring den 10. oktober 2018, indeholder det fremsatte lovforslag følgende indholdsmæssige ændringer:

- Der er i lovforslagets § 1, nr. 15, indsat en bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte regler om, at ansøgning om tilladelse til at foretage indsamling skal indgives ved anvendelse af den digitale løsning, som Civilstyrelsen stiller til rådighed (digital selvbetjening).
- Fristen for en fonds bestyrelse til at beslutte, om aktiver, som senere tilfalder fonden som arv eller gave, skal anvendes til uddeling eller henlægges til fondens formue i lovforslagets § 2, nr. 3, er ændret til senest ved regnskabsaflæggelsen.

Herudover er der foretaget visse mindre ændringer af sproglig og lovteknisk karakter. Der er i øvrigt i bemærkningerne til lovforslaget bl.a. i lyset af høringssvarene på en række punkter foretaget præciseringer og udbygninger af relevante forhold.